

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaven del Centre Catalanista "Gent Nova"
Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 27 JANER 1912

NÚM. 531

Redacció y Administració: Lluc, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevolga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.
(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

POLITICA AL DIA

Després d'un llarc interregne, puig ja es sapigut que'ls lliberals en aixó de governar a espatlles del parlament hi tenen la má trencada, s'han obert de nou les Corts y ha comensat el gran debat politic anunciat a só de bombo y platets per les oposicions, ab un éxit ben migrat, per cert, tant migrat, que no será pas per aquest costat d'aont vingui la temuda y esperada crissis.

Com a catalans despullats de tota tendencia partidista, com a aimants de Catalunya y de la llibertat, devem dir que l'intervenció d'en Zulueta no'ns ha pas satisfet del tot. Nosaltres esperem dels diputats catalans una actuació ben catalana, aduc quan tracten els problemes de llibertat, y el discurs d'en Zulueta no ha estat mes, al nostre modest entendre, que una continuació de la comedia que acostumen a fer en totes les legislatures el govern y les oposicions, comedia en la que no voldríem pas may veure pendrehi part els nostres diputats. El discurs d'en Zulueta, fret, mesurat, mancat d'entusiasme, ha estat com fet a posta pera donar un triomf oratori al quefe del govern pera que aquest lluis aquella xerrameca agresiva y insustancial que li es propia.

Y no es que a nosaltres ens agradin les paraules groixudes, els cops d'efecte que aixequen protestes de tota la cambra, aquell sistema tant usat pels nostres republicans, de dir quatre fásticos del regim pera moure xibarrí; no, nosaltres volem que la forsa, la energia estigui en el fons, no en la forma, que l'atac vagi de dret allí aont te d'anar, ab forma tant corecta, tant parlamentaria com se vulga pero sec, implacable, contundent. Pero els nostres republicans es troven avuy en una situació dificil; volen atacar an en Canalejas per poc lliberal, per haver fet mancament als seus principis, per haver fet ús de la pena de mort, per haver tingut tancades les corts, per haver clausurat societats obreres, però no volen ferho tant for que'l fassin caure donant aixís lloch pera fer pujar al

seu odiat enemic, aquell pera qui guarden tota la forsa de la seva oratoria, en Maura. Y com que saben que un cop gastats els lliberals, la tornada d'en Maura al poder es cosa que's pot tenir per descontada, d'aquí aquest tira y afliuxa, aquestes estocades ab floret sense punta que endressen els republicans al quefe de l'actual situació.

Val aixó la pena de qu'els republicans catalans, catalans avans que republicans, perdin el temps en una maniobra tant ridícula, quant hi han tantes coses que clamen al cel, quant tenim tants agravis pendants, quant tenim pendent amenassadora la qüestió de les notaries, quant cada dia es dicten lleis mes atentatòries a la llibertat dels homes y dels pobles, quan encara detura les nostres plomes l'ominosa llei de Jurisdiccions?

Confessém que en Zulueta y tots cuants prenguin part en aquest debat, estantís, mort ja avans de naixer feran un trist paper, feran el joc de la tradicional política espanyola que tan viu dels partits governants com de las oposicions que li donen forsa y escalf al les seves campanyes. Y a nosaltres ens dol sempre que sigui un diputat catalá de la talla d'en Zulueta el que's presti á una broma d'aquesta mena, quan en el Parlament hi han prous sorianos y lerrouxs pera desempenyar més a conciencia aitals papers. Voler pegar y no voler fer mal, son dues coses incompatibles que no conseguirá lligar en Zulueta ab to el seu talent y la guerra que'ls republicans han declarat an en Maura el obliga encara que no vulguin, á defensar en Canalejas d'una manera mes ó menys en cuberta, cuan no d'una manera descarada com el quefe dels radicals que envia ordres telegráfiques a Barcelona manant sorprendre la vaga de protesta, d'acort ab el President del Consell y pera no causarli entrebancs. Empro malgrat aixó, ab tot y la bona voluntat dels republicans en Canalejas no está segur y la paraula crissis es pronunciada diariament ab una persistencia aclaparadosa. Aont sont aquets enemics invisible que atenten constantment contra la vida política den Ca-

nalejas sens donar la cara, donant lloc a crissis tant inexplicables en el seu plantejament com en la seva resolució? Dificil fora volerho esbrinar pera'ls qui com nosaltres estem lluny del Madrid oficial mes es indubtable que les forces ocultes actuan en la política espanyola ab més intensitat que les forces naturals que's presenten a llum del dia. Ab motiu de la reforma de reclament de la Cambra, aquets elements amagats tornen a actuar y de nou com en una data historica pera'l catalanisme, al defora del saló del Congres se senten dringar els esperous. En Canalejas es troba ab un altre conflicte més gros tal vegada que cap altre porque afecte y fa entrar en joc a institucions intangibles y no mereix per tant, políticament considerat, que 'ls elements que's diuen lliberals contribueixin a ferlo caure quan en Maura ja comensa anar de cassera y Luque es recorda de la seva historia. Els republicans espanyols tenen el deure d'apoiar mes o menys en cobertament l'actual situació; en quan als catalans preferirem veurels fer obra de llibertat dintre de casa, que veurels pendre part en la comedia parlamentaria d'aqueixos dies. Per aquesta feina ja son prous á Madrid.

que causá estranyesa no s'adherís a la proposició Martí, del mateix modo que ho feu en Miralles, considerant aquella justa pera que la vida municipal tingués la normalitat deguda.

Acabada la sessió se feren molts comentaris de que malgrat haberse insinuat, per part dels radicals, que'l diputat senyor Isamat s'oposava a la aprovació del pressupost, no sortís de la majoria cap veu en sa defensa.

DEL PRESSUPOST MUNICIPAL DE 1912.

Segons ens innoven, ha sigut definitivament aprovat per la Comissió Provincial, el dijous prop-passat, el pressupost municipal que deu regir enguany.

Sembla que 'ls obstacles, que'n la referida Comissió s'interposaven a la seva aprovació, ells mateixos s'han aplanat deixant el camí expedit.

Ara sols falta la definitiva aprovació per el Governador civil.

NOTES LOCALS

CAL SERENITAT

Aquells qui censuraven an en Vergés, per la seva tolerancia en la presidencia del Consistori, els remetem a la sessió celebrada per l'Ajuntament aquesta setmana.

Ab motiu de una proposició presentada pel regidor federal nacionalista en Jaume Martí, pera que's demanés an els diputats provincials per aquest districte, s'interessessin pera la prompta aprovació del Pressupost, va suscitar-se un debat que arribá a uns tons tant pujats, que pera la serietat de la Corporació Municipal y per les conseqüències que podria portar no convé que's repeteixi.

Els radicals Costa y Serra, formularen greus càrrecs a la majoria, per considerar que aqueixa había fet treballs encaminats a que no sigués aprovat el pressupost pera enguany, lo qual motivá que'ls fos replicada aital acusació per en Nadad, si bé en sentit individual, no colectiu; empró, d'aqueixa réplica, ne resultá una qüestió personal en plé Consistori, que tenim la seguretat que no hauria arribat a cosa major si la presidencia oportunament hagués desviat el debat dels viaranyes que empenia.

En varies ocasions hem censurat an en Costa y en Serra, que sigui per el seu temperament o per lo que's vulgui, emplean en llurs parlaments, paraules o conceptes més propis de miting que no de una Corporació aont serenament s'han d'escatir y resoldre els assumptes, empró, no esperávem del senyor Nadad que's deixés portar també per l'apasionament, malgrat reconeixer que al parlar per primera vegada pera dir que ell no tenia complicitat en l'acusació que's feia a la majoria, estigué bastant comedit, si bé hem de confessar

EN HONOR D'EN

BORI Y FONTESTA

L'Ajuntament en la sessió última, va fe constar en acta, el sentiment de la Corporació per la mort del ilustre patrici que en vida fou inspirat poeta y eminent pedagog en Antoni Bori y Fontestà.

Al ensemps y a proposta del regidors Martí y Padrós Salvatella, varen esser preses en consideració dugues proposicions, demanant, respectivament, que fos posat el nom d'en Bori a un carrer de nostra ciutat y que's fés una edició de la seva obra «El trovador catalá» pera esser repartida als alumnes de les escoles municipals.

Gent Nova s'adhereix de tot cor a les esmentades peticions y espera que hi recaurá acort definitiu pera que Badalona compleixi, com es degut, ab un seu fill illustre.

TEATRALERIES

El cronista sent l'imperiosa necessitat de justificarse davant l'amable Empresa del «Pícarol» per no haverse ocupat de les últimes funcions representades en el citat teatre.

De la de Sant Antoni ne parlaré breument «El Anillo de hierro» tingué una interpretació bastant fluixa essent el clou de la festa l'aparició en aqueixes taules de la Raquel Meller, que tant com á dona com com artista difícilment passarà pel «Pícarol» una que l'avenatagi.

De «La Casta Susana» sento no poguerne parlar porque vaig quedar sense seient.

NOMI.

PETITES CRONIQUE

RECORD

Tot plegat mar y cel s'han ennegrit
y s'ha extès com una gran fumera:
tot era pluja y vent... Y s'ha enfosquit,
y ja res ha sigut lo que abans era,
sino un confós neguit
ab un soroll de caos.

(De vistes al mar).—*Joan Maragall.*

Janer arriba a sa fi y apar que'ls dies plorin; tristos están, un mantell gris els tapa com si de dol volguessin habillarse.

El día trenta-ú, aniversari de la tempesta trágica, de la pérdua dels homes y les barques, no sé quin temps farà, no sé l'aspecte en que veurem la terra que'ns rodeja, no sé la mar quina color tindrà. Més aquell día per força ha d'esser trist, quiet, recullit en el fons de densa boira, ses maldats d'are fá un any té de plorar.

Mes si no ho fós, si la lluna creixent li fés escorrer el vel de la tristesa, si l'ombra aquella difumada y blanca que puja cel amunt quan el sol brilla, els vents del Nord cridés pera esmaltar el blau de la gran cúpola, si el día asserenat, altiu y noble ab nosaltres es mostrés, si la fret viva vingués al raig del sol, si la nit fós diáfana, inundada de la claror suau de l'astre pàlid, llavors potser el día ja hauria plorat prou y davants de l'hora.

Qui ho sab com serà un jorn? Qui ho endevina quan tristos o alegrois els déus han d'esser? Qui de tura son fer quan els abranda l'ira y al pes de son poder a l'home esclafan? Qui ho sab si apeserats saben plorarles llurs víctimes després?

Aquest dies que som, jo'ls he vist tristos, de la jornadaa quella tan terrible. Apolón ni un instant als nostres ulls se mostra, ni'ns besa, ni'ns somriu, ni'ns aconsola. El Sant Matheu cobert, apar un pilá enorme aont s'apoya la grisenea volta, la volta d'una inmensa catacomba, la volta, baix la qual, ploreu als germans nostres que mar enllá es perderen. Y ab el cap cot y ab l'ànima partida transcorren aquets jorns de recordansa amarga.

Avui, quan ja la tarde queia, en un indret desert de nostra platja, es vist com si rondés perduda una dona endolada y tota jove; duia en els brassos un infant molt xic, y guaitava la mar, que avui era de plom y gairebé dormida. Mes son esguart la vaguetat tenia, ab que's veien els pobles de la costa, amagats darrera de la pluja que'ls hi feia d'stor a nostra vista.

Era suau y humida la fret que se sentia; y la dona bonica y tota jove guaitava mar enllá, la costa y les montanyes, y'l ploure de l'hivern per tot endevinava. En uns vinyars llindants a ne la platja, uns atmetllers hi ha vist florits com unes toies màgiques, y ha obert els ulls y tota s'ha extranyada; y ha guaitat al infant y a aquella gran florida, repetint ho una colla de vegades; car ha cregut florien davants d'hora.—potser com jo,—potser com ella, ha pensat la dona jove.

Quan ab son pas incert cap a casa la dona retor-

nava, un quadro inesperat, una visió de cel ha obert son cor y l'ha alegrada tota; fins l'infant ha plorat com d'alegria. Al lluny, en l'horitzó del Sud, aont la cortina de nuvols no arribava, un trosset de cel blau, unes clarors de rosa y un raig de sol que sobre'l mar baixava, tenia un pareseut a una sublim rosaça d'un temple colossal vista per dintre en un matí de maig. Y la faixa de mar que la visió abarcava era tota rojenca, de flors era un camí, per aont venien les barques que tornaven a la platja. Y la dona ha guaitat esperansada les barques que contentes arribaven del lluny aquell celestial y màgic, del lluny aquell aont se perdé l'aimat, l'home, com ella, tot jove y amorós, l'home a qui estima y que un any farà dimecres, que no ha vist.—Qui sab, potser me'n darán noves, qui sab elles qui venen d'aquell indret rialler.—Y un petó y una llàgrima han caigut en la cara petita del infant.

Aixís quasi son tots aqueixos dies tristos; aixís ha estat avui el caure de la tarde.

Quan alta ja la nit, dintre sa cambra sola ab l'infant, la dona ha somniat com acostuma d'ensá del jorn aquell, perduda encare avui una esperansa nova, desde el cim d'una roca inaccessible llensada al mitj del mar ha vist per voltes mil la fi terrible, la fi del ser aimat.

Com se tapava en un instant el cel y la mar furienta s'aixecava, y'l vent impetuós bufa que bufa, tot s'ho enduia enllá... y corrien nuvolades colossals y corrien onades gegantines... y les barques y'ls homes tot avall.. perdut eternament dintre les mars immenses, trinxat bárbarament contra les roques braves... y la fosca, y'l vent, y la pluja furienta y'ls brams de la mar, tot s'es tornat en un caos indomit que per sempre ha esborrat a n'els homes aquells.....

Y en les llars mil ànimes ploren, y mil cors enguñosos invoquen a Deu....

ALEXANDRE.

RAPIDES

SANTA INCONCIENCIA.

Ja han passat pels nostres carrers les primeres màscares anunciant ab llurs crits estridents la prematura arribada del Carnaval.

An ne mí no m'ha sorprés aquesta anticipació per que erec molt bé lo que va escriure l'infortunat Mariano de Larra, que tot l'any som Carnaval. L'únic que he experimentat ha sigut una sensació entre dolorosa y egoista. Lo primer, per lo que encara resta en mí de *visionari* y en consecuencia, fa lamentarme vivament de les nostres imperfeccions, y per lo segon, per un sentiment extrany a la meua naturalesa que, com un intrús en el meu caràcter, crea en mí mateix un dualisme.

Y aquest egoisme me parla aixís:

—Ditxós tú si poguessis esser inconcient y passejessis per carrers y places cridant, fent el boig, col·laborant a la dissonancia qu'aquestes màscares produeixen en la vida ciutadana. Ditxós tú si aixó fessis, que la vida te semblaria lleugera, frívola, agradable!

La dignitat d'home aixeca un clam de protesta contra aquesta teoria que faria del mon un manicomi.

Mes un sentiment dolorós, de desengany, fruit de les cruïses de l'experiència, que fa sentir l'enutj de la vida, y que té tres manifestacions, excepticisme, pessimisme y misantropia, en nom de les quals ha parlat el geni en les persones de Voltaire, Rochefoucauld, Pascal, vos parla de l'inoportuna qu'es aquesta dignitat, quan en el mon tot se sacrifica à l'apariencia, que no troveu la puresa de sentiments necessaria.

La bogeria de Carnaval a voltes avengonyeix per la degeneració qu'alcansa y espereu ab desitj que sia passada aqueixa época d'inconciencia; pero per poc observador que sieu, en tot temps trovareu aquest estat de *despreocupació*.

Una constant observació d'aqueixes coses ennegrirà la vostra vida.

Y lo lo millor es riuresen d'aquesta eterna farsa, ab una rialla sorollosa y sarcástica com les que vos arrenca la literatura d'Octavi Mirbeau.

Y exclamar tots a chor:

¡Benèhida sia la santa Inconciencia!

DE LES COSES QUE FAN «ÉPOCA»

Una bona senyora, amiga meva, está alló que's diu en el paroxisme de la desesperació al veure la frivolitat regnant, la poca serietat en que's prenen les coses greus y transcendents, y ademés per les facilitats que's crean de deixarho dominar tot per un gran exceptimisme. Y á continuació la bona senyora cridava que ja no hi había austeritat y que de les *bonas costums* sols se'n sab qu'eren un vici dels nostres avis.

Y sino diguim vosté—afegí—en quin temps en quina época s'hauria permès qu'al peu de la Santa Casa del Senyor toquessin lo que van tocar aquest any per Sant Anton. Jo estic esgarriada! Tocar lo que canta la Meller; lo que's canta en tots los llocs de perdicíó, Verge sagrada!

La bona senyora no sab que la Raquel Meller ha fet «época» y que aquesta artista á portat á l'«Arnau» o bo y millor de Barcelona y de les afores.

Y creguim, bona senyora quan certa gent ó quan tothom crea aquestes «épokes» lo millor es transigir y callar, car es l'única manera de poguer «anar tirant» malgrat li sembli qu'aquesta conducta es poc seria.

¿Doncs que vol ferí si el mon es aixís?

EXPRES.

Llegat de D. Vicens de Roca y Pi.—Badalona
Bonos repartits als pobres en el mes de Novembre de 1911.

Districte	Carn	Gallina	Pa	Llet	Comestibles	Ptes.
1. ^r	143	142	53	240	15	184'25
2. ⁿ	168	88	114	77	10	139'10
3. ^r	137	95	132	135	60	173'50
4. ^{rt}	180	120	128	28	78	165'25
5. ^{nt}	123	123	90	30	30	126'45
6. ^e	214	89	117	60	—	192'95
7. ^m	356	282	112	180	—	286'70
Total.	1321	939	746	750	198	1218'20

ELS SENSE-COR

Si alguna cosa té de bella l'época actual, es que malgrat els antagonismes existents entre la majoria dels homes, hi han ocasions en que aquets s'asocien fraternalment, fan solidaritat pera alcansar el bé o pera lliurar d'un gran mal a un tercer ab el qual no tenen altre llas d'unió que el que tenen tots els homes, uns ab altres.

No es optimisme creure que la majoria de manifestacions altruistes que's fan avui son sinceres; lo que es efecte d'un raquitisme anímic es suposar, y molt més, assegurarho rotundament, que totes les manifestacions d'amor al pròxim son filles d'un egoisme exagerat, quant no—tractantse de colectivitats polítiques—un reclám pera el partit, un desitj de fer meritis devant l'opinió pública.

Rés més desacertat, al meu entendre, que formular aquestes suposicions pessimistes, pero no tots podem apreciar les coses desde un punt de vista igual y ben provat está que tots els nostres judicis no son purs y imparcials sino que's formen també segons nostres temperaments, caràcters, etc.

Lo que no té calificació possible per representar una anormalitat insólita, es afirmar seriament que el desitjar bé pera cert pròxim desgraciat es un acte de perversitat, que els que tal cosa volen sols poden esser uns asesins.

Jo ja m'esplico que's dubti de la sinceritat de les paraules caritatives de certs homes, pero que's posi una péssima calificació y encara absoluta pera els que fan una campanya de pietat, resulta tan extraordinari que no sabém esplicarnos com en plé segle XX, hi hagi qui manifesta semblanta cosa,

Ens ha induit a escriure aquestes ratlles, un aaticlet que hem llegit en un setmanari barceloní, portaveu d'un partit en el lema del qual hi ha Deu per sobre totes les coses y qual article tracta de la pena de mort Parlant dels que demanen la seva abolició diu:

«Y ¿quienes son los que piden su supresión?

Sencillamente: *los asesinos, ó los que esperan serlo, ó los que inducen al asesinato y con el asesinato comercian.*»

Ara diguin, senyors, si aixó es gaire cristià. Ademés, en un paragraf que precedeix al copiat diu que la pena de mort no está imposada per cap llei sino que son els criminals que l'han implantada, doncs els Codis diuen «si mates, serás mort» y en consecuencia no ha de preocupar á cap persona honrada el que s'aixequin patíbuls y que s'apliquin semblantes penes.

A seguir aqueixa llógica ens trovariem ab que's poden y deuen aplicar tota mena de martiris als culpables sense que aixó puga preocupar a ningú més que als interessats. Rés, que segons l'articulista aludit el mal del pròxim no ha de preocupar a ningú y alló de perdonar els pecats de nostres deutors, bó pera predicar y dolent pera la práctica.

Que pocs parenostres deü haver resat aqueix senyor!

En quan al concepte que té dels qui demanen

l'abolició de la pena de mort, cal preguntar-li si no té present que fa poc temps se cursà un telegrama en el que's deya qu'el Sant Pare pregaria als Quefes d'Estat que excluïssin la pena capital dels seus Còdis civils.

Es cert que el Quefe de l'Esglesia Catòlica no ho ha fet encare, pero si ho arriba a fer, que es de ben suposar, creurà lo mateix que ara, aquest senyor que's firma *Doctor Veritas* y que escriu en *La Bandera Regional*?

Pera exposar semblants idees tant s'hauria valgut que no s'hagués inventat l'impremta.

Perque certes manifestacions sols poden atribuirse a una corrupció dels bons sentiments.

OCTAVI ROLAND

ORIENTACIONS FEMININES (*)

(Continuació)

Es aquesta una bella obra d'amor que podèm portar a cap totes les dònies, si'ns ho proposèm. Car nosaltres som l'ex de la familia, com aquesta es la base de la societat. Mes aquesta obra d'amor y d'unió ha d'esser inspirada per un *ideal*. ¡Oh! veieu, aixó es lo que en realitat ens va mancant als catalans, y més encara a les catalanes: un *ideal* que sia motor d'acció edificadora, ben definida.

¿Voleu permétre'm que us retrègui alguns exemples de lo que poden fer els catalans quan *senten* veritablement un *ideal*?

Tots coneixeu el fundador del Orfeó Catalá, de aquesta entitat que es gloria de nostra terra, y que sobreviu y sobreviurà a moments ja oblidats d'entusiasmes patriòtics! Tots sabem que 15 anys enrera aquell home admirable, en Lluís Millet, era un modestíssim dependent de comers. Mes ell portava un gran *ideal* en la seva ànima, hereua de la del gran Anselm Clavé. Y l'*ideal* d'aquell home, d'aquell dependent de comers, tots el podèm veure cristallitzat avui, victoriós, en l'obra espléndida del Palau de la Música Catalana, admiració de propis y d'extranyos hont el ric com el pobre van a omplir-se l'ànima de bellesa y d'armonia, y hont hem acudit els reys y els prínceps.

L'*ideal* religiós ha posat en mans den Gaudí un art meravellós qui ha aixecat un temple com el de la Sagrada Familia sols d'almoines.

Y ara perdoneume l'immodestia de barrejar mes humils iniciatives a les dels dos grans catalans que acabo d'anomenar, mes el cas s'ho porta, per honra meua. Un *ideal* ferm de cultura femenina me feu fundar en 1907 una publicació pera la nostra Dóna. El que menysacullí *Feminal* com un capritxo que no podia durar mes enllá de les primeres roses del Abril al primer gutim de moscatell... tot lo més estirar a les primeres crisantemes septembrines. Foren ben pocs, quasi bé ningú, els qui cregueren que una publicació aixís tindria vida en nostra terra.

—¿Qué hi posará, si no hi posa modes?—me deien.

Jo deixava dir, y anava fent... sense posarhi modes. Ningú, fins que m'hi arrisqués, s'havia recordat seriament a Catalunya de que la dóna també podia tenir aspiracions, y qu'era intel·ligent, y activa... que tenia ganes de veure lo que tant atreia al home fóra de la llar... y si convenia d'ajudar-lo, pera esser ella també *algú*...

Y... sols haig de dirvos que també jo en *Feminal* he bastit mon Palau y mon Temple car avui la sento meua, la bella victòria dels sembrats feconds.

Feminal acullit per la *Il·lustració Catalana*, es qui pot vantarse d'haver desvetllat l'acció femenina en nostra terra.

Tota obra pera la Dóna qui avui presta serveis en Catalunya ha trovat ses primeres llevors en *Feminal*.

Algunes mans privilegiades reculliren els primers grans... Y avui, ja ho veieu. Gràcies a una dóna rica de cor, d'intel·ligència y de fortuna, doña Francisca Bonnemaison de Verdager, Barcelona té pera la dóna el seu Institut de Cultura fins ab la seva Biblioteca popular, obra admirable, altament profitosa a la dóna qui viu del seu treball y a la qui necessita formar son esperit y aixamplar ses aptituds. Tenim, fundat per don Agustí Robert, un Sindicat pera l'obrera de l'Agulla y ademés un Patronat del que n'es presidenta la il·lustre D.ª Dolors Monserdá; un admirable Patronat social escolar d'obreres qui es model, fundat per Mossen Ramón Balcells y fa pocs dies han comensat a circular els Estatuts d'una Federació d'Obrers, de la que s'ocupa activament la senyora Domènech de Cañellas, ex-presidenta del Sindicat fundat per don Agustí Robert, y que, si com desitjem, s'arriba a portar a cap ab intel·ligència, energia y constància será una de les obres socials de major utilitat pera Catalunya.

D'altres *ideals*, que son *encara* completament meus, permeteu que no us en parli avui. Si a Deu plau, potser no sia gaire lluny el dia en que us els exposi pera que us ne pogueu aprofitar com desitjo, car essent de gran necessitat vindrán a completar l'obra social femenina tant bé començada.

Y ara ¿compreneu, oh dones qui sentiu un *ideal*, perquè us encomano que us hi consagreu? Mes tingueu compte, a la vegada, en no confondre'l ab alló que, a voltes, ¡ay, massa freqüents, no es més que un inconscient afany d'exhibicionisme o d'activitat morbosa, o bé encare, —alló que dèiem, ¿sabèu?... personalismes, competencies, envejetes... Perqué us previnch que d'aqueixos *ideals bords*, lo menys greu que pot eixirne, (y que no deixa d'esser lo pitjor que pot ocror a una dóna), es el ridícul, com desgraciadament ja's compten alguns exemples en el camp del feminisme barceloní.

Els veritables ideals de l'home se desenrotllen en son esprit, els de la dóna en son cor, y es per aixó que solen esser sempre més feconds, encare que sien, a voltes, menys meditats.

¿Que no veyeu lo qu'arriba a fer l'*ideal* de la Caritat cristiana?

(Seguirá).

(*) Vegis el número 529.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL DIA 22 DEL CORRENT.

Va comensar a un quart de nou baix la presidència del Alcalde en Martí Pujol, assistint-hi tots els regidors menys en Casas.

—Després de llegida l'acta de la sessió anterior fou aprovada.

A la memòria den Bori.—Se llegeix una comunicació den Rafel Bori Llobet, el qual en nom de la família Bori dona les gràcies al Ajuntament per les mostres d'afecte rebudes d'aquella Corporació ab motiu de la mort del seu pare el malogrado poeta n'Antoni Bori Fontestà.

En Martí saluda als regidors per ser la primera vegada que parla en Consistori y en sentides paraules diu que no passarà a analitzar l'obra pedagògica y literària den Bori, puig es ja de tothom coneguda y per aquestes y altres qualitats que en Bori posseïa, demana que s'acordi fer constar en acta el sentiment de la Corporació per la mort d'aquell il·lustre patrici badaloní, proposant al ensemple que una comissió de regidors, nomenada per l'Alcalde, transmeti aquest acord a la família. Acaba també proposant que's dongui el nom den Bori a un carrer de nostra ciutat.

En Padrós Salvatella després de saludar als regidors, s'adhereix a les proposicions den Martí y demana també que s'acordi fer una tirada del llibre den Bori «El Trovador Català» pera ésser repartida als alumnes de les escoles municipals.

En Serra en nom dels radicals s'adhereix al homenatge que's proposa pera en Bori.

La presidència fa'l resum trovant encertades les proposicions presentades, car son ben merescuts els elogis tributats a la il·lustre personalitat den Bori.

Finalment s'acorda lo proposat per en Martí, passant a la Comissió corresponent lo referent a posar el nom den Bori a un carrer de Badalona y lo proposat per en Padrós Salvatella.

—Se queda enterat d'una comunicació de l'Alcaldia notificant el nomenament dels següents senyors pera Alcaldes de barri: en Martí Saladrigas, en Jaume Serra, en Ramón Reverter, en Josep Rectoré, en Francisco Puig, en Nicolau Valls, n'Antoni Lleal, en Josep Famadas, en Sebastià Cots, en Joan Teixidó, en Josep Pujol, en Joaquim Cuixart, n'Antoni Abril, en Joan Garriga, en Rafel Padrós, en Josep Tramuns Niubó y en Joan Arquer Cuixart y en Joaquim Ferrer Fusté suplents respectivament dels barris de Canyet y Manresa.

—Se concedeixen els permisos demanats per en Francisco Teixidó, n'Andreu Llado, en Francisco Grané, n'Enric Casals, en Josep Bel, en Joan Mateu, en Felip Barbry y n'Antoni Antoja.

—S'aproven els dictamins de les Comissions de Obres y Governació referents a dugues instàncies de la C.^a Barcelonesa d'Electricitat.

—Se donen per enterats de dos dictamins de les Comissions de Governació y d'Hisenda trovant conformes la recaudació de consums de Desembre últim

y l'estat comparatiu de la recaudació total de Desembre passat y la d'igual mes de 1910.

—Passa a la Comissió d'Obres una instància den Joan Camps.

—Se llegeix una comunicació del Centre de Contractistes d'Obres demanant pròrroga pera'l plas de l'exposició al públic de les Ordenances municipals.

S'acorda a proposta de la presidència, donar urgència a la seva discussió, parlant després en Llucià el qual saluda al Consistori y demana s'accedeixi a lo demanat per l'esmentada entitat, fixant, a petició den Serra, que'l plas sigui d'un mes. S'acorda de conformitat.

S'aprova una proposició de la Comissió d'Hisenda proposant la divisió en 7 seccions segons disposa la Llei Municipal pera'l sorteig de Vocals associats.

—S'aproven les nòmines de la brigada eventual de la setmana passada; els jornals pugen 42 pesetas y els carros 68.

—Se deixa vuit dies sobre la taula a petició den Costa, una proposició firmada per varis regidors deixant sense efecte un acord de 30 de Maig de 1910 y y proposant que s'accepti lo ofert pel Govern en la qüestió de l'estació telegràfica o sia ab caràcter limitat, y que's doti del material necessari ab càrrec al Capítol d'Imprevistos.

La qüestió dels Pressupostos.—En Martí proposa: de que en vista de que essent el dia 22 y encara no han resolt a la Diputació l'aprovació del Pressupost d'enguany,—els quals, diu, son inspirats per tots els elements polítics que componien l'anterior Ajuntament y que deuen estar bé desde'l moment que no s'ha presentat cap recurs,—s'interessí dels diputats provincials del districte pera que treballin a fi de que siguin aquells aprovats aviat.

En Costa està d'acord ab lo manifestat per en Martí, dient a continuació que degut als treballs y oposició sistemàtica que hi fa un diputat provincial per aquest districte, aquells no son aprovats, de quals treballs, diu, no'n son agens els elements que componen la majoria. S'extranya de que hi hagi algú que dificulti la seva aprovació, puig el pressupost d'enguany es poca diferencia igual al del any anterior, haventhi elements, diu, que essent regidors l'any passat no varen compareixer quan se varen discutir y després han treballat de sota mà pera que's possessin traves a l'aprovació del Pressupost.

Acaba dient que no están disposats a que sigui un fet la no aprovació del Pressupost y que la pau y la tranquil·litat brindada per la majoria en la constitució del Ajuntament ha de tenir per base l'esmentada aprovació.

En Nadal parla per al·lusions com a individu de la majoria, y ab veu molt alta diu que ha de desmentir les afirmacions den Costa, puig ell no'n sap res ni ha fet res pera que s'entorpis l'aprovació del pressupost y acaba dient que es gratuïta y falsa aquella afirmació, puig en Costa no podrà provar que hagi fet cap treball.

En Costa, també eridant, critica an en Nadal perquè crida y repeteix conceptes ja dits y dient que

son veritat y que no creu an en Nadal. Afegeix que fins s'insinúa si el Pressupost ha fet un viatge de Barcelona a Badalona, estant tres dies a casa un particular. Acaba dient que en Nadal fuig d'estudi y no manifesta si es contrari o favorable an aquesta oposició al Pressupost y a l'actitut del referit diputat.

En Nadal segueix negant la seva intervenció en aquesta qüestió y en Costa afirma, seguint combatentse mutuament abdós ab paraules dures y incoerents especialment en Costa, sense que la presidencia els cridi al ordre.

— En Miralles parla per alusions y diu que considera que el pressupost hauria d'ésser aprovat, afegint que per la seva part no ha entorpit ni entorpirà l'aprovació e'aquell. Acaba adheritse a la proposició d'en Martí, la qual considera rahonable y justa.

Parla després en Serra qui repeteix lo dit per en Costa y s'encara ab en Nadal y en paraules descompostes el combat, acabant fent manifestacions d'hostilitat an aquell, de qui diu que está disposat a repelir ab igual forma totes les ogresions.

En Nadal insisteix en que no sap res y que tot lo que's diu son suposicions y s'excusa ab els atacs que li han dirigit per la forma en que ha parlat, per qué, diu, ha sigut vilment calumniat, afegint que no parlarà més, puig ja ho ha dit tot.

La presidencia intervé deplorant que's fugi de la qüestió y parla després en Costa extranyantse de que en Nadal, representant de la gent d'ordre parli—diu—de tant mala forma. Demana a que's retiri la paraula vil.

En Martí diu que'ls diputats de la minoria federal nacionalista no han fet obstrucció al Pressupost, sino molt al contrari.

Ed Serra diu que'l diputat a que's referia en Costa, es l'samat. Demana explicacions an en Nadal per la paraula vil que ha pronunciat y en el tó que parla sembla que 'l desafii.

Aquest contesta que no la retirará mentres no se li demostrí que ha intervingut en l'obstrucció que's fá al Pressupost.

En Padrós Vidal aclareix conceptes y diu que no s'ha acusat an en Nadal personalment, sino a la majoria en globo y que lo manifestat per en Serra y en Costa es veritat, ho indica el que si les minories, les que fiscalisen, no n'haguessin parlat, la majoria ni tant sols s'en hauria preocupat, lo qual prova la seva complicitat en aquesta qüestió.

La presidencia manifesta estar disposada a fer lo proposat per en Martí, afegint que tot lo que s'ha parlat es cosa de la Diputació y no del Ajuntament. Diu que no s'habia de sortir de lo proposat y deplora la discussió anterior que desdiu de la cultura del Consistori.

S'aprova per unanimitat y ab urgencia lo proposat per en Martí.

Precs —En Padrós Vidal pregunta si s'ha trasmes ja l'acort de demanar la condonació dels deutes ab l'Hisenda.

La ponencia li contesta que s'en enterará.

—El mateix regidor prega que's miri d'arreglar

l'instalació eléctrica de la carretera en el tros del carrer de S. Bruno, puig no cremen les bombetes.

En Nadal contesta que la C. de Foment s'en ha preocupat, hevent encarregat al enginyer que miri que hi há.

Y s'aixeca la sessió a tres quarts de deu.

—En la sessió de la sessió anterior va apareixer una errada en el resultat de l'elecció de cárrecs. En la del primer y segon tinent deuen haver d'anar els números invertits.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA».—En virtut de les eleccions celebrades enguany, el Concell Directiu del nostre Centre ha quedat constituït en la següent forma: President, en Marian Cuixart y Cuixart; Vispresident, en Josep Boix Cortina; Tresorer, en Narcís Arpi Giralt; Bibliotecari, en Pere de Tera y Fanals; Vocals: en Miquel Boix Solá y en Jaume Pujadas Barriga, y Secretari, en Agusti Font Rodó.

—**Teatre.**—Pera'l diumenge dia 4 del vinent Febrer s'anuncia en nostre Centre una extraordinaria funció teatral, representant la Secció Dramática del mateix l'hermós drama en tres actes *La mort civil*, estant encarregat del protagonista l'amic en Josep Terradas, el qual ne fá una verdedea creació acompanyantlo en el desempenyo els amics Casas, Boix, Muns y altres. Acabará la funció ab el bonic quadro en un acte den Martí Giol, *La santa*, desempenyat per en Terradas, Casas y Campmany.

Per encárrecs al conserge.

—**Secció de Propaganda.**—Els elements joves de nostre Centre's disposen a emprendre una campanya de propaganda netament catalanista. Pera portar a cap tal propòsit, s'está formant una *Secció de Propaganda*, quina, segons nostres informes, compta ja ab un gran nombre d'afiliats.

De veres desitjem sia portada a cap tan lloable idea, al ensemps que endressém als joves que la formen nostre ferm encoratjament.

«**Demaneu Sal Vichy Etat** *pera begudes. Comprimits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envasos d'origen.*»

Refuseu tota imitació.»

DEL CARNAVAL.—Segons nostres notícies, les societats recreatives d'aquesta ciutat *Apolo, Centre Badalant y Gran Cassino* s'han unit pera celebrar el diumenge de Carnaval una hermosa festa popular, que podria ésser una cavalcada per la tarda y un ball de trajos per la nit.

Referent a n'aquest propòsit, altament recomanable perque faria entrar el Carnaval badaloni en una nova fase que'l treuria de la monotonía en que's venen succeint, donarém més detalls en el nombre proper.

REUNIÓ.—Diumenge a la tarda vá tenir lloc a Casa la Ciutat una reunió de viticultors al objecte de

tractar de la constitució en nostra ciutat d'una Delegació de l'Unió de Vinyaters de Catalunya».

An aquest acte hi assistiren entre altres el diputat per aquest districte senyor Plaça.

Societat Eduard, Fill de Cebriá Tejedor, en Comandita.

El Paper bancable, el prenem a la par, valorat als 12 dies de l'entrega.

Del líquit efectiu, pot disposarse desseguida (una vegada estigui acceptada l'oferta del Paper per la Casa), quins anticipos devengaran l'interés del 6 1/2 % sis y mitj per cent, anyal.

Badalona, 29 Desembre 1911.

OPERA CATALANA — En el Gran Teatre del Liceu ha sigut estrenada ab sorollós éxit una òpera, «Titània», lletra den Angel Guimerá y música del eminent mestre n'Enric Morera.

«Empleinse les mellors aigues minerals alcalines embotellades; Vichy-Hopital (estómac), Vichy Celestins (ronçons), Vichy-Grande Grill (fetge).

Son insubstituïbles.»

CASAMENT. — Dijous d'aquesta setmana varen contraure matrimoni nostre amic en Rafel Tudó y Durán ab la simpática y gentil senyoreta na Coloma Renóm Amigó.

Nostra enhorabona als contraients y els desitjem

moltes felicitats en son nou estat y una interminable lluna de mel.

Gran diposit de serpentina y confet-li — Confiteria y Pastisseria La Palma d'en Francisco Soler — Lluc, 84 — Badalona.

PUBLICACIONS REBUEDES. — Editat per la «Lliga del Bon Mot» hem rebut un elegant follet contenint una colecció d'articles del malogrado escriptor en Joan Maragall, referents alguns a l'entitat editora.

Moltes mercés.

ANUNCI OFICIAL

Hallándose incluidos en el Alistamiento para el actual reemplazo los mozos naturales de esta ciudad:

Alberto Petit Matas, hijo de Juan y Dolores. — Ernesto Segarra Serra, hijo de Pedro y Ramona. — José Font Sauri, hijo de Pedro y Francisca. — José Torrents Planas, hijo de Sebastián y Teresa. — Jaime Hortet Ribet, hijo de Pedro y Rosa. — José Pladevall Ribas, hijo de Pedro y Francisca, cuyo paradero se ignora así como el de sus padres, se les cita por medio del presente anuncio para que comparezcan en estas Casas Consistoriales, por sí ó por persona que legalmente les represente, á los actos de rectificación del Alistamiento, cierre definitivo del mismo, sorteo y clasificación y declaración de soldados, que tendrán lugar respectivamente los días 28 del actual á las 11; 10 de Febrero próximo, á las 11; 11 del propio mes á las 7, y 3 de Marzo venidero á las 8, en la inteligencia que de no comparecer sin alegar motivo justificado, les parará el perjuicio á que en derecho haya lugar.

Badalona, 21 de Enero de 1912. — El Alcalde, *Martín Pujol*.

Imp. Vda. Badia, Dr. Dou, 14 — Barcelona.

CINE DORÉ ★ TEATRE ★

Carrer den Prim. — BADALONA

AVUI Y DEMA !El mellor programa de la temporada!

DEBUT — DEBUT — DEBUT

de la simpática y aplaudida tiple de la qual guarda tant grats recorts el públic badaloní

HERMINIA R. SALVADOR

la qual presentarà els mellors números de son extens repertori entre ells «La Corte de Faraón», «El País de las Hadas», «Las Bribonas», «La Gatita Blanca», «La Banda de Trompetas», etc., etc.

¡MAGNÍFICA PRESENTACIÓ!

¡RIQUÍSSIM VESTUARI!

DEBUT de la sens rival parella de ball que tantes ovacions han alcançat en els mellors Music-Kalls

HERMANOS LEAL

número de verdader éxit

Además un HERMOSÍSSIM PROGRAMA DE PELÍCOLES

HORES Y PREUS DE COSTUM

TOT BADALONA AL DORÉ